

На основу члана 8 Закона о Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ», бројеви: 1/00 и 17/04) и Одлуке о давању овлаштења Законодавној комисији Скупштине Брчко дистрикта БиХ број: 01-02-218/17 од 13.09.2017. године, Законодавна комисија Скупштине Брчко дистрикта БиХ на 42. сједници одржаној 23.05.2018. године утврдила је пречишћени текст Закона о управљању отпадом («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ», број 25/04) с измјенама и допунама Закона о управљању отпадом («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ», бројеви: 1/05, 19/07, 2/08, 9/09).

Број: 01.3.-05-567/18
Брчко, 23.05.2018. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ЗАКОНОДАВНЕ КОМИСИЈЕ
Љубиша Лукић, с.р.

ЗАКОН О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ (ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ)

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређују се:

- све категорије отпада, осим отпада наведеног у ставу 3 овог члана;
- све врсте дјелатности, операције и постројења у управљању отпадом.

Одредбе овог закона примјењују се и на:

- отпад настао истраживањем, екстракцијом, третманом и складиштењем минералних ресурса и радом каменолома;
- течни отпад;
- животињски отпад и други неопасни материјал природног поријекла који се може користити у пољопривредне сврхе;
- одложени експлозив, осим ако то није регулисано посебним прописом.

Одредбе овог закона не примјењују се на:

- радиоактивни отпад;
- гасове испуштене у атмосферу;
- отпадне воде.

Циљ закона

Члан 2

Циљ закона о управљању отпадом је подстицање и обезбјеђивање најважнијих услова ради:

- спречавања настајања отпада,
- прераде отпада за поновну употребу и рециклажу,
- издвајања сировог материјала из отпада и његовог коришћења за производњу енергије и
- безбједног одлагања отпада.

Приоритети у управљању отпадом

Члан 3

Ради постизања циља из члана 2 овог закона потребно је предузети следеће неопходне мјере:

- смањити на минимум производњу отпада а посебно његових опасних карактеристика,

- смањити количину отпада,
- третирати отпад на начин којим се обезбјеђује поврат сировинског материјала из њега,
- спаљивати или одлагати на депоније на еколошки прихватљив начин оне врсте отпада који не подлијежу поврату компоненти.

Предузимајући мјере из става 1 овог члана узимају се у обзир:

- еколошки корисни ефекти;
- техничка изводљивост уз коришћење најбоље расположиве технологије;
- економска изводљивост.

Мјере из става 1 овог члана предузимају се на начин да се избјегне угрожавање здравља људи и без стварања штете или проузроковања значајних ризика по животну средину, а нарочито:

- без ризика по воде, ваздух, тло, животиње и биљке,
- без стварања сметњи путем буке или мириса,
- без штетног утицаја по природу или мјеста која су од посебног интереса.

II. ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 4

За потребе овог закона користе се следеће дефиниције:

- «биоразградиви отпад» је сваки отпад који је погодан за аеробну или анаеробну разградњу, као што је храна, баштенски отпад, папир и картон;
- «депонија» је мјесто на површини или испод површине земљишта гдје се отпад одлаже, укључујући унутрашња мјеста за одлагање (нпр. депоније гдје произвођач отпада збрињава властити отпад на мјесту настанка) и стална мјеста која се употребљавају за дугогодишње одлагање отпада укључујући објекте гдје није дозвољено складиштење отпада, а отпад је спреман за даљи транспорт у циљу поновног коришћења, третмана или одлагања на другом мјесту и претходно складиштење отпада за поновну употребу или третман за период, по правилу, мањи од три године или претходно складиштење отпада за одлагање у периоду мањем од једне године;
- «ималац» је свако физичко или правно лице које посједује отпад;
- «интерни отпад» је отпад који није подложен значајним физичким, хемијским или биолошким промјенама. Интерни отпад се неће растварати, спаљивати или на други начин физички или хемијски обрађивати, биолошки разграђивати или неповољно утицати на друге супстанце с којима долази у контакт на начин да проузрокује загађење животне средине или угрожавање здравља људи;
- «комунални отпад» је отпад из домаћинства као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства;
- «неопасни отпад» је отпад који није дефинисан као «опасни отпад»;
- „одлагање отпада“ је дјелатност која се врши с циљем смјештања отпада на одређену површину.
- «правно или физичко лице» је физичко или правно лице одговорно за било коју врсту дјелатности управљања отпадом;
- «опасни отпад» значи сваки отпад који је утврђен посебним прописима и који има једну или више карактеристика датих у подзаконском акту који доноси Влада на предлог надлежног одјељења, који проузрокује опасност по здравље људи и животну средину, по свом поријеклу, саставу или концентрацији, као и онај отпад који је наведен у каталогу отпада као опасни и регулисан посебним прописом;
- «отпад» означава све материје или предмете које ималац одлаже, намјерава да одложи или мора да одложи у складу са једном од категорија наведених у подзаконском акту који доноси Влада на предлог надлежног одјељења, а налази се у каталогу отпада усвојеном посебним законским прописом;
- «поврат компоненти» је свака дјелатност дата подзаконским актом укључујући поновно коришћење;
- «поновно коришћење» је свака дјелатност којом се отпад употребљава за намјену за коју је првобитно замишљен;

- «произвођач» је правно или физичко лице чијом дјелатношћу се производи отпад или правно или физичко лице које обавља предtretман, сортирање или друге операције које доводе до промјена физичких карактеристика или састава отпада;
- «складиштење» је остављање отпада које врши произвођач унутар постројења и погона, на период не дужи од три године;
- «скупљање» је дјелатност систематског скупљања и по могућности сортирања отпада у циљу олакшања будућег третмана;
- «течни отпад» је сваки отпад у течной форми, укључујући отпадне воде, али искључујући муљ;
- «транспорт» је кретање отпада ван постројења;
- «tretман» значи физичке, термалне, хемијске или биолошке процесе, укључујући сортирање, који мијењају карактеристике отпада у циљу смањивања количине или опасних особина, олакшавају руковање или повећавају поврат компоненти отпада;
- «управљање отпадом» је систем дјелатности и радњи које подразумевају превенцију настанка комуналног отпада, смањивање количине отпада и његових опасних карактеристика, третман отпада, планирање и контролу дјелатности и процеса управљања отпадом, транспорт отпада, успостављање, рад, затварање и одржавање уређаја с третманом отпада након затварања, мониторинг, савјетовање и образовање у вези с дјелатношћу и радњама на управљању отпадом.

III. ОСНОВНА НАЧЕЛА

Члан 5

Начела управљања отпадом су:

- начело превенције – да би се смањило ризик по здравље људи и животну средину и да би се избјегла деградација животне средине приликом планирања и приликом извођења дјелатности у управљању отпадом треба избјегавати настајање отпада или смањити количине и штетности насталог отпада;
- начело опрезности – ради спречавања опасности или штете по животну средину коју проузрокује отпад предузимаће се и оне мјере за које није увијек на располагању научна подлога;
- начело одговорности произвођача отпада - према карактеристикама производа произвођач је одговоран за избор најприхватљивијег еколошког рјешења у технологији производње имајући при томе у виду животни циклус производа као и коришћење најадекватније расположиве технологије;
- начело «загађивач плаћа» – произвођач или ималац отпада сноси све трошкове превенције, третмана, одлагања и мониторинга отпада, као и трошкове санационих мјера због штета нанесених животној средини или штета које ће отпад највјероватније проузроковати;
- начело близине – подразумева да третман или одлагање отпада треба да се врши у најближем адекватном постројењу или локацији, узимајући у обзир еколошку и економску профитабилност;
- начело регионалности – подразумева да изградња постројења и објеката за третман отпада и његово одлагање треба да буде обезбијеђена на начин да покрива потребе региона и омогућава самоодрживост изграђених објеката.

IV. ПЛАНИРАЊЕ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Члан 6

Надлежно одјелење је дужно да изради планове за управљање отпадом у року прописаном овим законом, који ће обухватити:

- врсту, количину и поријекло отпада који се производи и који треба третирати или одложити;
- циљеве управљања отпадом;
- услове који се тичу техничко-технолошке опремљености уређаја унутар простора на којем се налазе;

- расположив и подесан третман и мјеста одлагања и уређаје унутар одређене територије;
- специјално уређење система за третман или одлагање отпада за више општина;
- специјални систем управљања за поједине врсте отпада, као што је опасни отпад, течни отпад, амбалажни отпад итд.;
- стратешки програм са разрађеним приоритетима у управљању отпадом и дјелатности које треба да се предузму;
- листу предложених мјера које треба предузети;
- процјену трошкова за извршавање задатака у управљању отпадом.

Члан 7

Градоначелник може дати овлашћење надлежном одјељењу да усклађује стратешке планове за управљање отпадом. Усклађивање стратешких планова за управљање отпадом постиже се на следећи начин:

- издавањем смјерница о методологији израде и садржаја стратегије за управљање отпадом;
- давањем коментара и мишљења на нацрт стратешког плана за управљање отпадом;
- одржавањем заједничких састанака ради усклађивања нацрта плана;
- утврђивањем опште политике управљања отпадом на нивоу Босне и Херцеговине која обухвата питања набројана у члану 6 алинејама 1-4 и опасни отпад.

Стратегија управљања отпадом

Члан 8

Стратегију управљања чврстим отпадом на период од десет година доноси Скупштина Брчко дистрикта, на предлог градоначелника претходно одобреног од Владе.

Нацрт стратегије управљања отпадом припрема надлежно одјељење у сарадњи са другим одјељењима, међуентитетским тијелом за заштиту животне средине и представницима удружења за заштиту животне средине.

Стратегија из става 1 овог члана објављује се у «Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ».

Сарадња из става 2 овог члана врши се сагласно одредбама Закона о заштити животне средине.

Стратегија из става 1 овог члана мора бити усклађена са Стратегијом економског развоја Дистрикта.

Влада има обавезу да поднесе Скупштини извјештај о спровођењу с тратгеије управљања чврстим отпадом сваке двије године.

План управљања отпадом у Брчко дистрикту БиХ

Члан 9

Влада доноси план управљања отпадом на територији Дистрикта, који мора бити у сагласности са стратегијом из члана 8 става 1 овог закона.

Садржај плана управљања чврстим отпадом

Члан 10

Планови управљања чврстим отпадом садрже следеће елементе:

- програм о сакупљању опасног отпада из домаћинстава;
- стратешке планове за коришћење компоненти из комуналног отпада;

- програм за смањење процента биоразградивог отпада и амбалажног отпада у комуналном отпаду;
- програм за подизање јавне свијести у управљању отпадом;
- простор намијењен за лоцирање постројења за управљање отпадом;
- сарадња са општинама и ентитетима да би се постигли задати циљеви.

Израда плана из става 1 овог члана врши се у сарадњи с надлежним органима управе, представницима привредних организација и удружења који се баве питањима заштите животне средине.

V. ДОЗВОЛА ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Члан 11

Послове управљања отпадом врши надлежно одјељење у сарадњи са одјељењем надлежним за заштиту здравља и другим одјељењима.

Члан 12

За обављање дјелатности управљања отпадом прописаних овим законом и подзаконским актима донесеним на основу овог закона потребно је прибавити дозволу коју издаје одјељење надлежно за заштиту животне средине.

Члан 13

Поред урбанистичке сагласности, одобрења за грађење и еколошке дозволе прописане посебним прописима, увијек је потребна дозвола за управљање отпадом (у даљем тексту: дозвола).

Члан 14

Дозвола није потребна у сљедећим случајевима:

- прикупљања и кретања отпада унутар мјеста гдје се отпад произвео;
- кретања отпада између различитих постројења или локација истог произвођача, са изузетком опасног отпада;
- превоза отпада који врши сам произвођач са својим властитим превозним средствима до локације или постројења за третман, у случају малих количина не већих од 100 кг по једној пошилици, са изузетком опасног отпада;
- враћања амбалаже или искоришћених производа од трговца.

Лицу које прикупља и превози свој кућни отпад није потребна дозвола за овакве дјелатности.

Члан 15

Захтјев за добијање дозволе мора садржавати сљедеће:

- податке о подносиоцу захтјева и одговорном лицу када се ради о различитим лицима;
- опис врсте и укупне количине отпада – улаз и излаз;
- опис очекиваних утицаја на животну средину;
- предложени или стварни капацитет постројења или локације;
- опис постројења или локације, укључујући карактеристике животне средине;
- предложени/постојећи третман;
- предложене/постојеће методе за спречавање и смањење загађивања;
- предложене/постојеће дјелатности, праћење и план контроле;
- предложени план за дјелатности затварања и поступке након затварања;
- финансијске и друге гаранције од подносиоца захтјева.

Члан 16

Дозвола садржи:

- техничко-технолошке услове за рад;
- врсту и количину отпада који се треба третирати или одложити;

- опште техничке захтјеве за рад, мониторинг и системе праћења;
- методе третмана;
- мјере предострожности које треба предузети;
- податке о поријеклу, одредишту и третману отпада, те врсте и количине таквог отпада.

Дозвола се неће издати уколико:

- пројекат није у складу с правним прописима, еколошким и здравственим захтјевима;
- правно лице нема техничких стручњака за управљање постројењима или локацијом;
- нису обезбијеђени технички и професионални развој и обука особља;
- нису предузете неопходне мјере спречавања несрећа/акцидената и ограничавања њихових посљедица;
- није обезбијеђена одговарајућа финансијска или друга гаранција;
- пројекат није у складу с релевантним планом (плановима) за управљање отпадом.

Дозволе се издају само за одређене врсте отпада и само за обављање одређених дјелатности прописаних подзаконским актом.

Дозвола се издаје на период од пет година, с тим да се дозвола за депоније и спаљивање издаје на период од десет година.

Дозвола се може продужити за исти временски период ако се нису промијенили услови под којим је дозвола дата.

Финансијска гаранција

Члан 17

Одговорна лица постројења и депонија са опасним отпадом морају дати финансијску гаранцију и друге облике гаранција прописаних посебним прописима ради подмиривања трошкова који се односе на смањивање било које могуће штете на минимум као и трошкова проузрокованих дјелатностима које се предузимају након затварања постројења или депоније.

Финансијска гаранција мора бити сразмјерна количини отпада, очекиваним трошковима и појави ризика. Финансијска гаранција или њен дио за рад депоније мора постојати колико је потребно за одржавање и дјелатности након затварања локације, а најмање 30 година.

VI. НАДЗОР НАД УПРАВЉАЊЕМ ОТПАДОМ

Члан 18

Произвођачи отпада и одговорна лица постројења за управљање отпадом дужни су да спроводе програм контроле, мониторинга и да воде евиденцију о условима датим у дозволи и осталим релевантним подацима и једном годишње поднесу извјештај надлежном органу за заштиту животне средине.

Произвођачи отпада и одговорна лица дужни су да обавијесте надлежно Одјељење за заштиту животне средине о откривеним негативним утицајима на животну средину одмах, а највише 12 часова након што се негативни утицај открије.

Члан 19

Надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега врши надлежно одјељење, преко инспектора надлежних за заштиту животне средине.

Орган из става 1 овог члана врши надзор над одговорним лицем за управљање отпадом и произвођачима отпада у погледу испуњености услова за обављање дјелатности управљања отпадом.

Члан 20

Одговорно лице је дужно да инспектору за заштиту животне средине омогући вршење надзора. Инспектор има право да:

- уђе на локацију, у постројење и пословне просторије;
- захтијева од свих правних или физичких лица да ставе на располагање све потребне податке, документацију и информације;

- заустави превоз отпада;
- отвори контејнере са отпадом;
- узме узорке отпада;
- визуелно евидентира чињенично стање (видео-запис, фотографије, итд.);
- захтијева предузимање свих неопходних мјера потребних ради усклађивања дјелатности са условима из дозволе посебних прописа, којима се неће нанијети штета и неоправдани трошкови одговорном лицу;
- заустави дјелатности ако су у опасности животна средина или људско здравље.

Узимају се три узорка. Један се чува на локацији, један као резерва, а један ће се користити за тестирање или као доказ.

Члан 21

Након извршеног надзора инспектор за заштиту животне средине рјешењем може:

- одредити посебне услове за будући рад;
- прописати посебне мјере које треба предузети и одредити рок за предузимање мјера;
- наредити обуставу рада док се услови или захтјеви не испуне;
- изрећи новчану казну;
- затворити постројење ако се активности не могу изводити без штете по животну средину и људско здравље.

Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврди да ће будући рад и производња отпада проузроковати непосредну опасност, инспектор доноси рјешење против којег жалба не одлаже извршење.

VII. ДЈЕЛАТНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Члан 22

Све дјелатности се предузимају тако да имају најмањи утицај на животну средину и људско здравље, да се смање количина и штетан утицај отпада, да се промовишу поновна употреба, рециклажа и безбједно одлагање отпада.

У циљу спречавања продуковања отпада и смањења количина и штетних утицаја отпада стимулисаће се:

- коришћење технологија којима се врши рационално коришћење материјала и енергије;
- задржавање материјала и остатака унутар процеса производње и потрошње што је више могуће;
- производња производа којим се продукује најмања количина отпада и ствара најмање штетних утицаја;
- замјена материјала који проузрокују ризик кад постану отпад.

У циљу употребе материја или енергије из отпада стимулисаће се поновна употреба, рециклажа и замјена сировина отпадом, а уколико то није могуће стимулисаће се коришћење отпада као енергетског извора.

Продуковани отпад се користи само ако је еколошки користан, и ако је то коришћење технички и економски изводљиво.

Отпад се одлаже само ако није могуће коришћење његовог материјала и енергије у постојећим техничким и економским условима и ако су трошкови поновног коришћења неразумно високи у поређењу с трошковима одлагања.

Забрањено је напуштати, гомилати, одлагати или третирати отпад без надзора.

Забрањено је мијешати различите врсте отпада, осим ако се тим радњама омогућава поврат сировина и одлагање.

Одговорност произвођача

Члан 23

Произвођач ће дизајнирати производ и амбалажу, користити технологије и развијати производњу на начин који води најефикаснијој употреби материјала и енергије, стимулише

поновно коришћење и рециклажу производа, а на крају животног циклуса производа произвођач ће промовисати еколошки одржив третман, коришћење и одлагање. Произвођач ће стимулирати коришћење таквих сировина и основних материјала, полупроизвода и амбалаже који смањују употребу енергије и материјала и чијом употребом се смањује производња отпада и употреба амбалаже која дуже траје и која има најмање оптерећење на животну средину када постане отпад.

Остаци настали у току технолошког процеса, а који се уводе поново у технолошки процес, као и производи који се могу користити поново за првобитну сврху без даљег третмана, постају отпад једино када изађу из овог производног циклуса.

Да би се испуниле обавезе утврђене у ставовима 1-3 овог закона произвођач је обавезан да:

- постигне минималне циљеве за сакупљање и поврат разних врста отпада наведених у подзаконским прописима;
- постигне максималне циљеве за одлагање, посебно за депоније оних врста отпада који су утврђени посебним прописом;
- не користи материјале и опасне супстанце и робу која прелази граничне вриједности за све материјале или супстанце које су утврђене у подзаконском акту.

Члан 24

Произвођач је дужан да обавијести продавца и потрошача о важним карактеристикама производа и амбалаже са становишта управљања отпадом, као и о начину третмана у случају краја животног циклуса производа и отпада продукovanог из њега.

Подзаконским актом који доноси шеф одјељења ће се прописати: форма, начин, садржај и поступак обавјештавања.

Отпад слабог квалитета, рок трајања производа и поновна употреба производа и паковање, материјалне карактеристике производа, паковање и обновљеност квалитета биће означени на видљивом мјесту на производу у складу с посебним прописима.

Члан 25

Произвођач ће примити назад и надокнадити коришћене производе или отпад од производа кориснику, у складу с посебним прописима, ради поновног коришћења или одлагања на еколошки прихватљив начин.

Произвођач може да прими назад или надокнади производе или отпад од производа од корисника или склопи уговор с продавцем за обављање тих услуга.

Произвођач ће надокандити кауцију/депозит која је претходно плаћена на производ.

Посебним прописом се прописује обавеза коришћења система накнаде кауције/депозита за одређене производе.

Члан 26

Одговорно лице у постројењима, за која је према Закону о заштити животне средине потребна еколошка дозвола, припрема и доноси план управљања отпадом који садржи:

- документацију о отпаду који се продукује у предузећу, чији се поврат врши у предузећу или чије одлагање обавља предузеће (врста, састав и количина отпада);
- мјере које се предузимају ради спречавања продукције отпада, посебно када се ради о опасном отпаду;
- одвајање отпада, посебно опасног отпада од друге врсте отпада и од отпада који ће се поново користити;
- складиштење отпада на самој локацији, начини третмана и одлагање.

За нова постројења план за управљање отпадом прилаже се уз захтјев за добијање еколошке дозволе прописане Законом о заштити животне средине.

За постојећа постројења план се доставља надлежном Одјељењу за заштиту животне средине у периоду од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Планови за управљање отпадом предузећа ажурирају се сваке три године или након промјене у раду постројења.

Координатор за отпад

Члан 27

Одговорно лице постројења, за које је према Закону о заштити животне средине потребна еколошка дозвола, мора одредити лице које ће вршити послове координирања управљања отпадом (у даљем тексту: координатора за отпад). Надлежно одјељење ће бити обавијештено о одређивању координатора за отпад.

Координатор за отпад је дужан:

- да изради нацрт плана за управљање отпадом;
- да ажурира план за управљање отпадом;
- да организује спровођење плана за управљање отпадом;
- да предлаже мјере за побољшање превенције, поновног коришћења и рециклаже отпада;
- да прегледа усклађеност правних захтјева за управљање отпадом и извјештава одговорно лице о стању усклађености.

Одговорност координатора за отпад не смањује одговорност одговорног лица у постројењу произашлу из вршења дјелатности управљања отпадом.

Одговорност продавца

Члан 28

Подзаконским актом ће се утврдити поступак и начин по којем је продавац производа или вршилац услуга (у даљем тексту: продавац) дужан да узме назад или надокнади кауцију за искоришћену амбалажу или производе, начин селективног прикупљања и предаје искоришћених производа произвођачу или одговорном лицу овлашћеном за послове управљања отпадом.

Заједнички услови за произвођача и продавца

Члан 29

Произвођач и продавац могу пренијети обавезе из члана 25 става 1 и члана 28 на одговорно лице система за прикупљање отпада путем уговора чији ће услови бити регулисани посебним законским прописом.

Увозник има исту одговорност као и произвођач према члановима 23-25.

Систем прикупљања отпада

Члан 30

Систем прикупљања отпада може успоставити произвођач или продавац, или предузеће за управљање отпадом.

Захтјев за издавање дозволе система прикупљања отпада садржи, поред елемената прописаних чланом 15:

- организациону структуру система;
- географско подручје с кога се прикупља отпад;
- врсте отпада које треба прикупити;
- распоред прикупљања;
- методе третмана.

Поред услова прописаних у члану 16 ставу 1 услови који се морају испунити да би се добила дозвола из члана 13 овог закона су:

- довољан број и распоред мјеста за прикупљање;
- обезбјеђење испуњења циљева утврђених прописима;
- обезбјеђење еколошки прихватљивог управљања отпадом.

Дозвола мора да опише дјелокруг и кључне елементе система за прикупљање, врсту и количину отпада, географско подручје које овај систем покрива, начин финансирања, шему сакупљања, документацију о кретању отпада.

Одговорност произвођача и имаоца отпада

Члан 31

Произвођачи и ималац отпада дужни су да скупљају, брину се о поврату или одлагању отпада који продукују њихове дјелатности или о отпаду који посједују.

Произвођач и ималац отпада одговорни су за еколошки прихватљиво складиштење отпада прије његовог поврата или одлагања.

Произвођач или ималац отпада може вршити поврат или одлагање сам користећи адекватну опрему, поступак или постројење за поврат или одлагање у складу с прописаним условима или користити овлашћену службу за третман отпада уз надокнаду.

Подзаконским актом ће се прописати поступак селективног прикупљања, паковања и означавања отпада, имајући у виду акте које доноси Влада.

Посебне одредбе о управљању комуналним отпадом

Члан 32

Комунални отпад се сакупља и третира у складу с посебним прописом о пружању услуга комуналних предузећа. Пружање услуга управљања комуналним отпадом у надлежности је одјељења Владе.

Услуге могу пружати јавна или приватна предузећа.

Домаћинства су дужна да прикупљају свој продуковани отпад и предају га комуналним предузећима, а опасни отпад да предају на одређена мјеста за селективно прикупљање (центар) или лицу које је овлашћено за пружање услуга у управљању отпадом.

Произвођачи отпада који нису домаћинства користеће услуге предузећа за отпад који они продукују уколико њихов отпад има исте или сличне особине кућног отпада. Произвођачи нису обавезни да користе услуге предузећа за отпад у складу с прописима из области заштите животне средине и ако предају свој отпад овлашћеном одговорном лицу за управљање отпадом.

У случају увођења система селективног прикупљања отпада, домаћинства и други произвођачи отпада ће бити обавезни да изврше селекцију и прикупљају отпад у складу с тим прописом.

Члан 33

Јавне услуге за управљање комуналним отпадом обухватају:

- прикупљање отпада из домаћинстава и других извора који производе комунални отпад;
- третман комуналног отпада укључујући управљање повратом сировина или одлагањем;
- руковођење мјестима за селективно прикупљање отпада.

Подручја за селективно сакупљање отпада одређена су тако да се кућни отпад селективно сакупља, одвојено од опасног отпада из домаћинства. Рад мјеста за селективно сакупљање отпада мора бити у складу с техничким захтјевима и условима утврђеним дозволом када је у питању управљање отпадом.

Члан 34

Јавне услуге обављају правна или физичка лица која су овлашћена за пружање услуга управљања отпадом и која су одабрана у складу са законом.

Посебним прописом уредиће се услови за плаћања јавних услуга.

Члан 35

Одлуком Владе о управљању комуналним отпадом уредиће се:

- географско подручје које покрива предузеће;

- основни захтијеви за обезбјеђење рада предузећа, укључујући методе скупљања (као нпр. селективно скупљање отпада), учесталост, права и обавезе предузећа и домаћинства оних чији је отпад сличан отпаду из домаћинства;
- одређивање начина коришћења услуга предузећа за произвођаче и власнике отпада, а који нису домаћинства;
- врсте казних одредаба и стимулационих мјера;
- техничке и друге захтјеве који се односе на обезбјеђење услуга укључујући скупљање, третман и одлагање;
- увођење система селективног прикупљања отпада, заједно са одређивањем мјеста за селективно прикупљање отпада;
- одређивање локације за депоније и локације за друге врсте третмана отпада;
- процјена висине накнаде којом се омогућују поуздана, континуирана и прихватљива услуга и услови плаћања;
- услови за проналажење и третирање незаконитог комуналног отпада.

Третман отпада

Члан 36

Предузеће за управљање отпадом сматра се произвођачем отпада уколико производи отпад у току третмана.

Предузеће из става 1 овог члана води евиденцију података о отпаду који је преузело на третман или продуковало и обавјештава надлежно одјељење у складу с посебним прописима најмање једном годишње.

Извјештај садржи:

- врсту и састав отпада у складу с каталогом отпада и његовим садржајем;
- количину отпада;
- поријекло или извор отпада.

Подзаконским актом који доноси Влада може се прописати да је потребно одобрење или техничка квалификација за коришћење и продају одређених технологија опреме и материјала за третман отпада.

Сакупљање отпада

Члан 37

Произвођач или имаоц отпада скупља отпад одвојено у складу с потребом будућег третмана. Прикупљање отпада унутар локације произвођача или имаоца на начин који искључује негативни утицај на животну средину временски је ограничен и не захтијева посебну дозволу.

Предузеће за сакупљање отпада сакупља отпад од произвођача и имаоца и транспортује га до мјеста за прикупљање отпада, трансфер-станице или мјеста за поновну употребу и рециклирање, третман или коначно одлагање. Отпад се може преузети од имаоца и на мјестима за прикупљања.

Коришћење отпада

Члан 38

Отпад се може користити као сировински материјал и за производњу енергије. Отпад се користи на начин да производи који настају коришћењем отпада неће проузроковати веће еколошко оптерећење него производи из основног сировинског материјала.

Транспорт отпада

Члан 39

Отпад се транспортује на начин који искључује загађење животне средине. У случају загађења насталог у току транспорта, превозник је одговоран за чишћење и довођење у првобитно стање загађеног подручја.

У случају транспорта који није комбинован са активностима третмана отпада превозник је у складу са ставом 1 овог члана одговоран само за исправну испоруку отпада на одредиште које је одредио пошиљалац, на локацији која је одобрена за управљање отпадом.

Ако се отпад не може испоручити на одредишта, превозник ће вратити отпад пошиљаоцу.

Транспорт опасног отпада је праћен одговарајућом документацијом прописаном посебним прописом који доноси одјељење овлаштено надлежно за заштиту животне средине у сарадњи са одјељењем надлежним за саобраћај.

Опасни отпад у току транспорта мора бити означен и пакован у складу с наведеним прописом из става 4 овог члана. Превоз опасног отпада мора бити усклађен са општим условима за превоз опасних роба.

Одлагање отпада

Члан 40

Одлагање се може вршити:

- на депоније,
- као термално одлагање и
- примјеном хемијских, биолошких или физичких поступака.

Депонија

Члан 41

Поред елемената прописаних у члану 16 ставу 1 овог закона дозвола за одлагање отпада на депоније садржаваће:

- класу депоније (депонија за опасни, депонија за безопасни, депонија за инертни отпад);
- попис врсте и укупну количину отпада коју је дозвољено одложити на депонији;
- захтјев за припрему депоније, активности депоновања, поступак мониторинга и контроле одлагања, укључујући и план за непредвиђене ситуације као и привремене захтјеве за затварање депоније и поступке након затварања;
- захтјеве за поступке примања отпада;
- обавезу подносиоца захтјева да извјести, бар једном годишње, надлежни орган о врстама и количинама одложеног отпада и о резултатима програма мониторинга.

Дозвола за нове санитарне депоније може се издати само за депоновање на регионалном нивоу.

За депоновање на регионалном нивоу Дистрикт може заједно са општинама или ентитетима основати јавно предузеће за управљање отпадом.

Надлежно одјељење врши преглед локације депоније у погледу испуњености услова из дозволе, прије почетка одлагања.

Спаљивање

Члан 42

Поред елемената прописаних чланом 15, захтјев за дозволу за спаљивање отпада садржи опис мјера којима се обезбјеђује:

- да је постројење пројектовано, опремљено и функционише у складу са захтјевима категорије отпада који се спаљује;
- да се омогући, у што већој мјери, поврат топлоте која се произведе у процесу спаљивања;
- да се количина и штетни ефекти остатка сведу на минимум и омогући рециклажа гдје је то могуће;

- да се одлагање остатака отпада чија се производња не може спријечити, смањити или рециклирати извршава у складу са одредбама овог закона.

Поред елемената прописаних чланом 16 ставом 1 дозвола садржи:

- категорије и количину отпада који се могу третирати;
- податке о укупном капацитету постројења за спаљивање;
- утврђене поступке узорковања и мјерења ради испуњења обавеза периодичних мјерења за сваку загађујућу материју ваздуха или воде.

Дозвола из става 1 овог члана поред података из става 2 овог члана садржи:

- количине различитих категорија опасног отпада који се може третирати;
- спецификацију минималног и максималног протока маса тих опасних отпада, њихове најниже и највише калоријске вриједности и њихов максималан садржај загађујућих материјала.

Општа правила за опасни отпад

Члан 43

Отпад који се не налази на списку отпада у посебном пропису као опасни или чији садржај је непознат, сматра се опасним док се не установи да ли је опасан или безопасан.

Опасни отпад се може помијешати са другим отпадом или материјалима само на основу посебне дозволе надлежног органа за заштиту животне средине.

У складу са ставом 2 овог члана дозвола се издаје:

- ако се коришћење или одлагање отпада може ефикасније предузети као третман смјесе, него као третман њених појединих компоненти;
- ако ризик по животну средину и здравље због смјесе није повећан;
- ако смјеса не представља ризик за воду, ваздух, земљу, биљни и животињски свијет;
- ако смјеса не проузрокује штету по животну средину буком или мирисом;
- ако смјеса не угрожава пејзаже или мјеста од посебног интереса.

Опасни отпад произведен у домаћинствима, институцијама или службама скупља се одвојено, на начин да се онемогући загађивање и штета по животну средину. Предаја отпада предузећу које је овлашћено за сакупљање опасног отпада врши се у складу с подзаконским актом.

Регистрација депонија

Члан 44

Свака депонија мора бити регистрована у катастру некретнина и катастру загађивача.

Постојеће депоније или оне које су затворене као резултат ревидирања плана прилагођавања региструју се у катастру некретнина и катастру загађивача на основу одлуке надлежног органа за заштиту животне средине.

Власник депоније је дужан по затварању депоније да захтијева од надлежног органа процјену потенцијалног ризика који она представља за животну средину и/или људско здравље. Надлежни орган обавјештава катастар о процјени потенцијалног ризика.

Уколико је надлежни орган или суд донио одлуку којом је утврђена значајна контаминација земљишта отпадом обавијестиће о томе катастар некретнина и катастар загађивача ради евидентирања контаминације, њене природе и обима.

Надлежни орган и суд налажу власнику депоније да предузме неопходне мјере ради спречавања потенцијалне опасности или штете по људско здравље и загађивање животне средине.

VIII. ПРЕКОГРАНИЧНО КРЕТАЊЕ ОТПАДА

Општи захтјеви прекограничног кретања отпада

Члан 45

Прекогранично кретање отпада врши се под условом:

да Дистрикт као посебна административна јединица у држави БиХ – извозница нема техничке могућности и неопходна постројења, капацитете или одговарајуће локације за одлагање отпада, ради одлагања отпада на еколошки прихватљив и ефикасан начин или ако се отпади који су у питању користе као сировине за индустрију рециклирања или поврата компоненти у Дистрикту - увознику;

- да је кретање отпада одобрено само због посебних разлога, иначе је транспорт или одлагање отпада забрањено;
- да се отпад пакује, етикетира и транспортује на начин којим се спречава загађење животне средине у складу с најбољом расположивом праксом;
- да постоји одговарајућа документација о кретању од тачке гдје је његово кретање почело до момента одлагања у складу с националним и међународним стандардима и међународним прописима који се односе на почетак прекограничног промета до тачке одлагања.

Прекогранично кретање започето у Брчко дистрикту

Члан 46

У случају прекограничног кретања отпада када је Брчко дистрикт извозник, надлежни органи обавјештавају или ће захтијевати од произвођача или извозника да писмено обавијести, путем надлежног одјељења, надлежни орган тих држава о било ком прекограничном кретању отпада.

Обавјештење мора садржавати:

- податке о извору, саставу и количини отпада и податке о произвођачу;
- у случају отпада из различитих извора детаљни инвентар отпада, и уколико се зна, идентитет првобитних произвођача;
- начин на који је ријешен превоз и осигурање трећих лица да се покрију трошкови у случају штете;
- мјере које треба предузети да се обезбиједи сигуран транспорт;
- назив примаоца отпада, локацију постројења за третман и одлагање, као и врсту и важење дозволе за рад постројења;
- податке о процесима третирања и одлагања отпада.

Није дозвољено вршење послова прекограничног кретања док произвођач или извозник не прими писану потврду да је надлежни орган:

- примио писану сагласност земље увознице и транзитних земаља и
- примио од земље увознице потврду о постојању уговора између увозника и одлагача који истиче еколошки начин управљања отпадом.

Уговор из става 3 алинеје 2 овог члана мора укључивати:

- обавезу пријема отпада назад уколико пошиљка није реализована како је планирано или уколико је дошло до кршења одредаба овог закона и подзаконских аката,
- обавезу примаоца да обезбиједи што је прије могуће и не касније од 180 дана од дана пријема отпада, потврду за надлежни орган да је одлагање отпада извршено на еколошки прихватљив начин.

Прекогранично кретање у случају када је Брчко дистрикт коначно одредиште

Члан 47

Забрањује се прекогранични увоз отпада ради одлагања отпада у Дистрикту. Отпад се може увозити у Брчко дистрикт само ради активности поврата материјала.

У случају прекограничног кретања када је коначно одредиште Брчко дистрикт држава која извози шаље писано обавјештење одјељењу надлежном за заштиту животне средине. Обавјештење мора бити у складу са захтјевима из члана 46 става 2 овог закона и другим информацијама у складу са захтјевима из члана 46 става 3 овог закона.

Надлежно одјељење је дужно да у року од 60 дана након пријема обавјештења писмено да дозволу за кретање, одбије давање дозволе за кретање или захтијева додатне информације.

Надлежно одјељење доноси рјешење којим даје одобрење за прекогранично кретање/увоз отпада, које садржи:

- податке из члана 46 става 2;
- специфичне услове за кретање (обавезу коришћења одређених граничних прелаза, информације о кретању за надлежне органе, начин и вријеме транспорта, важење одобрења).

Прекогранично кретање када је Брчко дистрикт транзитна територија

Члан 48

У случају прекограничног кретања када је територија Брчко дистрикта транзитно подручје примјењују се одредбе из претходних чланова.

Опште одредбе за све врсте прекограничног кретања

Члан 49

Опште обавјештење може се прихватити када се отпад који има исте хемијске и физичке карактеристике превози редовно истом одлагачу преко исте царинске испоставе на излазу из земље извоза, путем исте царинске испоставе на улазу у земљу увоза и у случају транспорта путем исте царинске испоставе на улазу или излазу из земље или земље транзита.

На основу општег обавјештења, надлежно одјељење издаје опште одобрење на период од највише 12 мјесеци. Након овог периода опште одобрење може бити ревидирано и продужено за исти временски период ако није дошло до промјена услова.

Изузетно, надлежно одјељење може ставити ван снаге опште одобрење које се даје под условима из ставова 1 и 2 овог члана.

Члан 50

Шеф надлежног одјељења ће подзаконским актом прописати садржај и изглед пратећег документа који је дужно да потпише свако лице које врши прекогранични превоз отпада након испоруке отпада, као и лице које врши пријем отпада.

Подзаконским актом из става 1 овог члана прописује се поступак у којем је одлагач отпада дужан да обавијести извозника и надлежне органе државе извознице о примању пошиљке од одлагача отпада у одговарајућем року и о завршетку активности управљања отпадом.

Члан 51

За прекогранично кретање отпада треба имати одговарајућу финансијску гаранцију или полису осигурања или други облик осигурања зависно од захтјева државе увознице или транзитне државе.

Подзаконским актом утврђују се облици осигурања којима се може обезбиједити прекогранично кретање отпада.

Члан 52

Када прекогранично кретање отпада за које постоји одобрење не може да се изврши у складу са одредбама уговора, земља која извози обезбјеђује да отпад буде враћен у земљу извозницу, од извозника, уколико се не може наћи друго рјешење за одлагање отпада на еколошки прихватљив начин у року од 90 дана од дана доласка отпада на одредиште.

Члан 53

Прекогранично кретање ће се сматрати незаконитим:

- ако све земље које учествују нису обавијештене;

- ако не постоји одобрење свих земаља;
- ако је одобрење фалсификовано или прибављено преваром;
- ако је супротно датом одобрењу;
- ако се врши намјерно одлагање отпада (одбацивањем) којим се крше одредбе овог закона и општи принципи међународног законодавства о заштити животне средине.

Члан 54

У случају кретања опасног отпада ради одлагања између босанскохерцеговачких ентитета и територије Брчко дистрикта, потребно је обавјештење министарства надлежног за заштиту животне средине ентитета из којег се извози отпад, надлежном одјељењу Владе Брчко дистрикта у који се увози отпад.

Обавјештење садржи:

- податке о изворима, саставу и количини опасног отпада;
- договорени путни правац и договорено осигурање за треће стране у случају штете;
- мјере за обезбјеђење сигурног транспорта;
- назив примаоца отпада, локацију на којој ће се третирати и начин на који ће се одлагати отпад.
- изузетно, Влада може да забрани кретање извјесних врста опасног отпада или кретања отпада или кретања из другог ентитета који су већ најављени.

IX. НАКНАДА ШТЕТЕ

Члан 55

Ако непознато лице изврши дјелатност у управљању отпадом супротно овом закону, обавезује се Влада да предузме хитне мјере везане за чишћење, ради заштите људског здравља, флоре и фауне и животне средине.

Влада има право накнаде трошкова који настану обављањем дјелатности и предузимањем мјера из става 1 овог члана од лица за које се утврди да је извршило недозвољену дјелатност.

X. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 56

Новчаном казном у износу од 1.000 до 10.000 КМ казниће се за прекршај свако правно и физичко лице ако:

- не прибави дозволу за дјелатности управљања отпадом (члан 13);
- крши услове у дозволи;
- не ускладишти отпад на еколошки прихватљив начин прије његовог одлагања или поновног коришћења (члан 31 став 2);
- редовно не обавјештава надлежни орган о отпаду преузетом на третман (члан 36);
- користи отпад супротно члану 38;
- одлаже отпад супротно члану 40;
- врши прекогранични промет отпада супротно члану 46.

Новчаном казном од 500 до 1.700 КМ казниће се за прекршај из става 1 овог члана одговорно лице.

Новчане казне упућују се у корист Фонда за заштиту животне средине Брчко дистрикта.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Постојећа постројења и дјелатности

Члан 57

Уређаји и постројења који у тренутку ступања на снагу овог закона имају дозволу или који већ обављају дјелатност управљања отпадом морају у року од три године од дана ступања на снагу овог закона испунити следеће услове:

- у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона, власник локације или постројења ће припремити и поднијети надлежним органима, ради одобрења, план прилагођавања који се састоји из корективних мјера за које власник постројења сматра да су потребне;
- након подношења плана прилагођавања, надлежни орган ће донијети одлуку да ли се активности могу наставити на основу плана прилагођавања и прописа управљања отпадом;
- на основу одобреног плана прилагођавања надлежни орган ће дозволити рад и одредити прелазни период за завршетак реализације плана који неће пријећи три године након дана одобрења.

У случају да се не одобри план прилагођавања надлежни орган ће донијети одлуку о затварању и дјелатностима након затварања постројења или локације.

Ако постројење није депонија или крајње одлагалиште, затварање ће се извршити у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Ако се ради о депонији, затварање ће се извршити у року од четири године од дана ступања на снагу овог закона.

Надлежни орган прописаће услове будућих дјелатности или мјера за санацију штете нанесене животној средини, надгледање и накнадне активности.

Подзаконским актом урадиће се садржај плана прилагођавања и активности које ће предузети надлежни орган.

Члан 58

Сва правна лица морају ускладити своје дјелатности са одредбама овог закона у року од једне године од ступања на снагу овог закона.

На све започете поступке за добијање одобрења за обављање дјелатности управљања отпадом, у случајевима гдје није донесена одлука, примјењиваће се одредбе овог закона.

Члан 59

Одредбе Закона о заштити животне средине које се тичу надлежности других органа примјењиваће се у мјери у којој нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 60

Скупштина Брчко дистрикта доноси пропис из члана 8 става 1 у року од 18 мјесеци од ступања на снагу овог закона.

Надлежно одјељење доноси сљедеће акте:

- каталог отпада, укључујући опасан отпад ради спровођења члана 4 алинеје 10 у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона;
- услове за обављање различитих дјелатности управљања отпадом укључујући техничке услове и захтјеве ради спровођења члана 12, члана 36 става 3 и члана 43 става 4 у року од 6 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона;
- услове за затварање и накнадне мјере за постројења из области управљања отпадом која не могу наставити с радом ради имплементације члана 58 у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона;
- посебне прописе који се односе на управљање специфичним врстама отпада, отпадним уљима, отпадом од опреме која садржи ПЦБ и ПЦТ, искоришћене батерије и акумулаторе, стара возила, отпад од електричне и електронске опреме ради имплементације члана 23 у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Надлежно одјељење у сарадњи са Одјељењем за здравство и остале услуге доноси у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона акте који се односе на:

- дјелатности управљања отпадом и задатке везане за медицински отпад;
- дјелатности управљања отпадом и задатке везане за лијекове за људе;
- захтјев јавног здравства за различите дјелатности и операције управљања отпадом.

Надлежно одјељење у сарадњи са одјељењем надлежним за јавне послове доноси акте који се односе на захтјеве везане за транспорт отпада друмским и жељезничким путем или бродом (члан 39) у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона.

Надлежно одјељење у сарадњи са Одјељењем за просторно планирање и имовинско-правне послове доноси акте који се односе на услове управљања отпадом насталим у грађевинарству, насталим изградњом и рушењем објеката у року од једне године од ступања на снагу овог закона (члан 23).

Надлежно одјељење у сарадњи са Одјељењем за образовање доноси акте који се тичу услова за едукацију и обуку координатора за отпад за спровођење члана 27 става 1 у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона.

Члан 61 (Ступање на снагу)

Закон о управљању отпадом ступио је на снагу 5. аугуста 2004. године, а његове измјене и допуне: 30. децембра 2004. године, 17. јула 2007. године, 20. фебруара 2008. године и 18. марта 2009. године.